

FSD3148

**WeAll-media-aineisto työelämän ja
koulutuksen tasa-arvokysymyksistä 2016**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

WeAll-media-aineisto työelämän ja koulutuksen tasa-arvokysymyksistä 2016 [aineisto-opas].
Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (1.6.2017).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3148. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Lehtonen, Jukka (Helsingin yliopisto): WeAll-media-aineisto työelämän ja koulutuksen tasa-arvokysymyksistä 2016 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2017-06-01). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3148>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	4
A	Kyselylomake	5

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: WeAll-media-aineisto työelämän ja koulutuksen tasa-arvokysymyksistä 2016

Aineiston nimi englanniksi: WeAll Media Data on Equality Issues in Working Life and Education 2016

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (1.6.2017).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Lehtonen, Jukka (Helsingin yliopisto)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineisto luovutettu arkistoon

12.1.2017

Asiasanat

erot; intersektionaalisuus; koulutus; media; sanomalehdet; sukupuoli; tasa-arvo; työelämä; yhdenvertaisuus

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: koulutuspolitiikka; tasa-arvo, eriarvoisuus ja syrjäytyminen; työmarkkinasuhteet ja -järjestöt; työolot

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Media-aineisto koostuu 2555 lehtijutusta, jotka on kerätty kahdeksasta eri mediasta (Helsingin Sanomat, Turun Sanomat, Maaseudun Tulevaisuus, YLE:n verkkouutiset, Hufvudstadsbladet, Kainuun Sanomat, Ilkka ja Tekniikka & Talous). Aineiston keräsi kahdeksan WeAll-hankkeen tutkijaa tammi-huhtikuussa 2016. Lehtileikkeet sisältävät uutisia, pääkirjoituksia ja mielipidekirjoituksia ja käsittelevät työelämän ja koulutuksen teemojen lisäksi erilaisia tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä erontekoja ja normeja. Määrällisesti eniten lehtileikkeitä on Helsingin Sanomista.

Kerättäviä aihekokonaisuuksia ovat olleet esimerkiksi työn ja perheen yhteensovittaminen, työn ja vapaa-ajan rajat, johtajuus, työssä jaksaminen, kiusaaminen, syrjintä, etuudet, työttömyys, ura- ja koulutusvalinnat, työelämän ja koulutuksen segregatio sekä tasa-arvo ja vähemmistöt työelämässä ja koulutuksessa.

Erontekojen osalta on kiinnitetty huomiota siihen, esiintyykö jutuissa esimerkiksi sukupuoleen ja sen moninaisuuteen, alueellisiin eroihin, sosiekonomisiin eroihin, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen, terveydentilaan, vammaisuuteen, etnisyyteen tai muihin vähemmistöihin liittyviä erontekoja.

Aineistosta on muodostettu myös yksityiskohtaiset taustatiedot sisältävä tiedosto, johon on kirjattu teemojen lisäksi esimerkiksi tietoa leikkeisiin liittyvistä kuvista, jutun tekijästä, jutussa mainituista asiantuntija- tai sidosryhmistä ja onko jutussa esiintyvä aihe pää- vai sivuteema. Kyselypohjan tiedoissa sekä lehtileikkeessä on sama koodi, joka muodostettiin siten, että ensin merkittiin leikkeen järjestysnumero lehdittäin, sitten lehden tunnusmerkki ja lopuksi päivämäärä.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Teksti, Tapahtuma/prosessi/ilmiö

Perusjoukko/otos: Työelämää ja koulutusta sekä niihin liittyviä erontekoja käsittelevät lehtiartikkelit

Aineistonkeruun ajankohta: 1.1.2016 – 30.4.2016

Kerääjät: Heikkinen, Suvi (Jyväskylän yliopisto. Kauppakorkeakoulu); Hyvönen, Henri (Helsingin yliopisto. Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos); Jyrkinen, Marjut (Helsingin yliopisto. Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos); Lehtonen, Jukka (Helsingin yliopisto. Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos); Kangas, Emilia (Jyväskylän yliopisto. Kauppakorkeakoulu); Lähdesmäki, Merja (Helsingin yliopisto. Ruralia-instituutti); Niemistö, Charlotta (Hanken Svenska Handelshögskolan); Suutari, Timo (Helsingin yliopisto. Ruralia-instituutti)

Aineistonkeruun tekniikka: Kooste- tai synteesiaineisto

Keruväline tai -ohje: Aineistonkeruuohjeistus: poimintaohje tai -suunnitelma

Aineiston ajallinen kattavuus: tammikuu 2016 – huhtikuu 2016

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta

Tutkijat keräsivät lehtileikkeitä kahdeksasta lehdestä: Helsingin Sanomista, Turun Sanomista, Maaseudun Tulevaisuudesta, Hufvudstadsbladetista, YLE:n verkkouutisista, Kainuun Sanomista, Ilkasta ja Tekniikka & Taloudesta. Tarkasteltavat mediat valittiin niiden levikin, saavutettavuuden ja helppouden sekä monipuolisuuden kannalta. Helsingin Sanomat, Maaseudun Tulevaisuus ja Turun Sanomat ovat kaikki kymmenen suurimman median joukossa. Osa lehdistä oli sellaisia, jotka ilmestyivät tutkijan asuinpaikalla ja olivat ennestään tuttuja, ja siksi lehtijuttujen etsiminen ei vaatinut suurta kynnystä. Monipuolisuuden saavuttamiseksi tarkasteltavaksi valittiin myös kielivähemmistön lehti Hufvudstadsbladet sekä työelämän erikoislehti Tekniikka & Talous. Tutkijat selasivat lehdet päivittäin ja ottivat talteen ohjeistuksen mukaiset, valittuja teemoja käsittelevät lehtijutut. Juttujen kerääminen ei ollut teknistä, vaan tutkijat keräsivät lehtileikkeitä sen perusteella, miten he näkivät niiden sopivan aineistokokonaisuuteen.

Lähdeaineistot: Helsingin Sanomat

Hufvudstadsbladet

Ilkka

Kainuun Sanomat

Maaseudun Tulevaisuus

Turun Sanomat

Tekniikka & Talous

YLE:n verkkouutiset

Aineiston määrä: 2555 lehtiartikkelia

1.4 Aineiston käyttö

Julkaisut

Hyvönen, Henri (2017) Itsestä huolehtiminen nuorten miesten työntekoa ja opiskelua käsittelevissä sanomalehtiteksteissä. Sukupuolentutkimus 4/2017.

Lehtonen, Jukka, Hyvönen, Henri, Heikkinen, Suvi, Jyrkinen, Marjut, Kangas, Emilia, Lähdesmäki, Merja, Niemistö, Charlotta & Suutari, Timo (2017) Työelämän ja koulutuksen tasa-arvokysymykset mediassa. WeAll-hankkeen raportti. Hanken School of Economics working papers 564. Helsinki: Hanken School of Economics. <https://helda.helsinki.fi/dhanken/handle/123456789/167924>

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3148>

[Käytän ja kuvailun oheismateriaalit]

Lehtonen, Jukka, Hyvönen, Henri, Heikkinen, Suvi, Jyrkinen, Marjut, Kangas, Emilia, Lähdesmäki, Merja, Niemistö, Charlotta & Suutari, Timo (2017) Työelämän ja koulutuksen tasa-arvokysymykset mediassa. WeAll-hankkeen raportti. Hanken School of Economics working papers 564. Helsinki: Hanken School of Economics. <https://helda.helsinki.fi/dhanken/handle/123456789/167924>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Erityisehdot

Jatkokäyttö on sallittua tekijänoikeuslain ja Kopioston kopiointiluvan ehtojen mukaisesti. Aineistoa ei saa julkaista. Aineiston käyttäjällä on lupa tekijänoikeuslain mukaisesti ottaa Teoksesta lainauksia tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa ja lainauksen yhteydessä tulee mainita tekijän nimi ja lähde hyvän tavan mukaisesti.

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (D) vain luovuttajan luvalla.

Liite A

Kyselylomake

FSD3148 WEALL-MEDIA-AINEISTO TYÖELÄMÄN JA KOULUTUKSEN TASA-ARVOKYSYMYKSISTÄ
2016

FSD3148 WEALL MEDIA DATA ON EQUALITY ISSUES IN WORKING LIFE AND EDUCA-
TION 2016

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhälls-
vetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

LIITE 1.

Tietojen tallennuksessa käytetty kyselylomake

Perustiedot

1. Kirjaa tähän media-aineiston keruuhjeen mukainen tunniste (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita; pakollinen)

2. Lehti (Valitaan yksi; pakollinen)

- a) Helsingin Sanomat (HS)
- b) Maaseudun Tulevaisuus (MT)
- c) Turun Sanomat (TS)
- d) Hufvudstadsbladet (HB)
- f) Kainuun Sanomat (KS)
- g) Ilkka (IK)
- i) YLE-verkkosivut (YL)
- k) Tekniikka ja talous (TT)

3. Päivämäärä (ddmm)

(Tekstikenttä, johon saa syöttää neljä numeroa; pakollinen)

4. Ilmestymiskuukausi

(Valitaan yksi; pakollinen)

- a) Tammikuu
- b) Helmikuu
- c) Maaliskuu
- d) Huhtikuu

Jutun sisältö

5. Juttutyyppi (Valitaan yksi)

- a) Pääkirjoitus
- b) Utisjuttu
- c) Ulkopuolisen asiantuntijan teksti
- d) Mieliopidekirjoitus
- e) Kolumni tai pakina
- f) Henkilöhaastattelu
- g) Muu, mikä?

Muu juttutyyppi (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)

6. Kuvitus: onko jutussa kuva, piirros, taulukko tai muu visuaalinen tekijä?

(Valitaan niin monta kuin halutaan; pakollinen)

- a) Ei kuvia
- b) Valokuva
- c) Piirros tms.
- d) Muu kuvio

7. Jos kuvitusta, onko ihmisiä tai ihmishahmoja kuvituksessa?

(Valitaan yksi)

- a) Ei
- b) Kyllä

8. Jos kuvassa on ihmishahmoja, siinä on

(Valitaan niin monta kuin halutaan)

- a) vain nainen/naisia tai sellaiseksi oletettavia
- b) vain mies/miehiä tai sellaiseksi oletettavia
- c) sekä nais- että mieshahmoja
- d) sukupuolivähemmistöön kuuluvia
- e) sukupuoleettomia, selkeästi sellaisiksi tarkoitettuja tai sukupuoleltaan epäselväksi jääviä
- f) seksuaalivähemmistöön kuuluvia
- g) etnisiin, kulttuurisiin tai uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvia, maahanmuuttajia tai ei-valkoisia
- h) vammaisia
- i) vain aikuisia
- j) vain lapsia
- k) sekä aikuisia että lapsia

l) epäselvä tai muu, mikä?

Muita hahmoja (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)

9. Jutun tekijä nimen perusteella

(Valitaan yksi)

- a) Nainen/naiset
- b) Mies/miehet
- c) Sekä nainen että mies
- d) En osaa sanoa
- e) Ei nimeä

10. Jutussa esiintyvät asiantuntijaryhmät

(Valitaan yksi)

- a) Ei nimettyä
- b) Poliitikko (ministeri, kansanedustaja, kunnanvaltuutettu)
- c) Viranomainen
- d) Tutkija
- e) Järjestön edustaja/aktivisti
- f) Johtaja/yritysjäpomo
- g) "Tavallinen ihminen" (haastateltu kadulla/työssä tms.)
- h) "Julkkis"
- i) Muu

Muu asiantuntija (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)

11. Jutussa esiintyy WeAll-hanke tai sidosryhmät

(Valitaan niin monta kuin halutaan)

- a) WeAll nimetty
- b) WeAll-hankkeen tutkija nimetty
- c) SAK
- d) STTK
- e) Akava
- f) Arvolitto
- g) Eben
- h) Henry
- i) Borenius
- j) MonikaNaiset
- k) Monimuotoiset perheet -verkosto
- l) Seta
- m) Väestöliitto
- n) Suomen Palloliitto
- o) Työ- ja elinkeinoministeriö
- p) STM
- q) Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
- r) Tasa-arvoasiain tiedostuskeskus Minna/THL
- s) Oulun AMK
- t) Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä
- u) Siirtolaisuusinstituutti
- v) Muu

Muu sidosryhmä (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)

12. Jutun aihe työelämän ja koulutuksen osalta

(Valitaan pystysuunnassa niin monta teemaa kuin halutaan, mutta yksi teema voi olla vain pääteema TAI sivuteema)

- a) Työn ja perheen yhteensovittaminen
Pääteema
Sivuteema
- b) Työn ja vapaa-ajan rajat
Pääteema
Sivuteema
- c) Johtajuus työelämässä
Pääteema
Sivuteema
- d) Työssä jaksaminen/väsyminen/masennus
Pääteema
Sivuteema
- e) Kiusaaminen/nimittely/häirintä työssä

Pääteema
Sivuteema
f) Syrjintä työelämässä
Pääteema
Sivuteema
g) Etuudet (lomat, vuorotteluvapaa, vanhempain vapaa, sairauslomat ym.)
Pääteema
Sivuteema
h) Työttömyys
Pääteema
Sivuteema
i) Työelämään pääsy ja siellä pysyminen
Pääteema
Sivuteema
j) Ura-, ammatin- ja koulutusvalinnat
Pääteema
Sivuteema
k) Työelämän tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
Pääteema
Sivuteema
l) Koulutuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
Pääteema
Sivuteema
m) Työelämän segregatio
Pääteema
Sivuteema
n) Koulutuksen segregatio
Pääteema
Sivuteema
o) Vähemmistöt ja haavoittuvassa asemassa olevat työelämässä
Pääteema
Sivuteema
p) Vähemmistöt ja haavoittuvassa asemassa olevat koulutuksessa
Pääteema
Sivuteema
q) Asevelvollisuus, jos mainittu työelämä- ja koulutuskysymykset
Pääteema
Sivuteema
r) Muu työelämään tai koulutukseen liittyvä kiinnostava aihe, mikä
Pääteema
Sivuteema
Muu kiinnostava teema (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)

13. Jutun aihe erojen osalta

(Valitaan pystysuunnassa niin monta aihetta kuin halutaan, mutta yksi aihe voi olla vain pääaihe TAI sivuaihe)

a) Sukupuoli
Pääaihe
Sivuaihe
b) Sukupuolen moninaisuus (trans ym.)
Pääaihe
Sivuaihe
c) Alueelliset erot (maaseutu–kaupunki)
Pääaihe
Sivuaihe
d) Sosioekonomiset erot (yhteiskuntaluokka)
Pääaihe
Sivuaihe
e) Ikä: ikääntyneet
Pääaihe
Sivuaihe
f) Ikä: nuoret
Pääaihe
Sivuaihe
g) Seksuaalinen suuntautuminen
Pääaihe
Sivuaihe

h) Terveydentila

Pääaihe

Sivuaihe

i) Vammaisuus

Pääaihe

Sivuaihe

j) Etnisyys ja kulttuuri: perinteiset vähemmistöt (saamelaiset, romanit)

Pääaihe

Sivuaihe

k) Etnisyys ja kulttuuri: turvapaikanhakijat, maahanmuuttajat (ei-länsimaiset)

Pääaihe

Sivuaihe

l) Etnisyys ja kulttuuri: ulkomaan kansalaiset, kaksoiskansalaiset ja länsimaiset siirtola

Pääaihe

Sivuaihe

m) Kielivähemmistöt

Pääaihe

Sivuaihe

n) Uskonnolliset vähemmistöt (myös luterilaisen kirkon sisäiset)

Pääaihe

Sivuaihe

o) Perheen moninaisuus

Pääaihe

Sivuaihe

p) AY-jäsenyys, mielipide, poliittinen suuntaus

Pääaihe

Sivuaihe

q) Muu eroihin liittyvä aihe

Pääaihe

Sivuaihe

Muu eroihin liittyvä aihe (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)

14. Jutun otsikko (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)

15. Jutun kuvaus tai muita huomioita (Tekstikenttä, johon voi syöttää kirjaimia ja numeroita)